

SILJA RANTANEN

Tesserae

11.2.–14.3.2021

galerie anhava

Fredrikinkatu 43
FI-00120 Helsinki
Fredriksgatan 43
FI-00120 Helsingfors
Tel. +358 (0)9 669 989
galerie@anhava.com
www.anhava.com
ti-pe 11-17 ti-fr
la-su 12-16 lö-sö

Silja Rantaselle (s. 1955) on koko uransa ajan ollut ominaista se, että hän ei takerru aiheisiin ja tekniikoihin, joiden parissa katsoo onnistuneensa, vaan jatkaa eteenpäin, seuraavaan näkökulmaan, lähestymistapaan ja haasteeseen. Hän on peloton. Kun on kysymys taiteesta, Silja Rantanen toimii vain omilla ehdoillaan, ei tee kompromisseja, kulkee talleamattomia polkuja.

Kun Silja Rantanen kertoi minulle ryhtyvänsä tekemään öljymaalauksen sijaan mosaiikkeja, järkytyin vähän. Hylkääkö hän nyt maalaustaiteen, kaiken sen mitä hän niin hyvin osaa, ja mitä me ihailimme ja rakastamme? No ihan varmasti ei! On ihanaa olla väärässä!

Siirtyessään käyttämään teostensa materiaalina venetsialaista smalto-mosaiikkia, Rantanen ei astunut millekään sivupolulle, vaan 6000 vuoden aikana rakentuneelle mosaiikin kiveämälle valtatielle, joka johtaa Mesopotamiasta Kreikan, Rooman ja Bysantin taiteen kautta modernismiin. Eikä hän hylännyt maalaustaidetta, sillä nämä teokset - niin laastiin kiinnitettyä lasia kuin ovatkin - ovat maalauksia!

Nämä teokset hohtavat valoa ja väriä, niin kuin maalaukset muutenkin ihanimmillaan. Vaikka niissä ei ole siveltimevetoja, kädenjälki on ilmeinen. Rantanen itse sanookin, että juuri näissä teoksissa ei voi käyttää avustajaa, kaikki on ehdottomasti tehtävä itse. Jokainen tessera, mosaiikinpalanen, sen koko, muoto ja sijainti on harkittava tarkasti, hahmotettava samaan aikaan kokonaisuus ja yksityiskohdat. Eikä tulosta voi ilman kohtuutonta vaivaa korjailia.

Rantaselle luonteenomaiseen tapaan nämä teokset ovat täysin esittäviä ja täysin abstrakteja. Monissa teoksissaan hän palaa Venetsiaansa ja kuvaa kanaaleja ympäröivien rakennusten heijastuksia vedessä. Useissa niistä on Monetin tapaan kuvattu samaa näkymää eri valaistuksissa. Rantanen on aina ollut kiinnostunut ihmisen luomasta kulttuurista ja harvoin, jos koskaan, ottanut aiheensa luonnosta. Uudet teokset ovat aluevaltauksia myös aihevalintojen suhteen: näissä smalto-mosaiikeissa saamme nähdä myös muun muassa sänkipellon, esikoppiin ja uuden ruohon punaisine kukkineen - kaikki taivaallisen kauniita.

Taiteen integroiminen arkkitehtuuriin kuuluu Silja Rantasen työskentelyn johtajatuksiin ja häneltä onkin tilattu useita julkisia taideteoksia niin Suomeen, Ruotsiin kuin Saksaan. Mosaiikin keinoin toteutetut teokset nähdään lähes aina osana arkkitehtuuria. Se on varmasti ollut yksi syy Rantasen kiinnostukseen tähän taidemuotoon.

Silja Rantanen on arvostetuimpia taiteilijoitamme. Hän on saanut useita merkittäviä taidepalkintoja ja hänelle on myönnetty Suomen Leijonan komentajamerkki ja Pro Finlandia. Hän on edustanut Suomea Venetsian biennaalissa, ollut Helsingin Juhlaviikkojen Vuoden taiteilija, taiteilijaprofessori, ja toiminut professorina niin Kungliga Högskolanissa, Tukholmassa, kuin Helsingin Kuvataideakatemiassakin. Sara Hildénin taidemuseo järjesti Silja Rantasen retrospektiivisen näyttelyn vuonna 2011. Hänen kuvataiteen tohtorin väitöskirjansa tarkastettiin Taideyliopiston Kuvataideakatemiassa vuonna 2014.

Ilona Anhava